

Współfinansowane przez
Unię Europejską

**SCENARIUSZE LEKCJI
OPRACOWANE W OPARCIU O WIEDZĘ
ZDOBYTĄ PODCZAS
ZAGRANICZNYCH MOBILNOŚCI KADRY
ZESPOŁU SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
IM. ARMII KRAJOWEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

Projekt SZKOŁA Z DOBRĄ ENERGIĄ NASZĄ PRZYSZŁOŚCIĄ

Accreditation no. 2022-1-PL01-KA120-SCH-000106451

Project no. 2024-1-PL01-KA121-SCH-000207120

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Spis treści:

1. 5-dniowy kurs **“Unlocking AI – Artificial Intelligence in Education”** w Sewilli, Hiszpania, organizowany przez Idevelop Training S.L.

1.1 Scenariusz lekcji języka niemieckiego 3 klasa LO – temat: **Haustiere und Wünsche – Mein Traumtier**

1.2 Scenariusz lekcji języka polskiego z wykorzystaniem narzędzi AI klasa 7 SP – temat: **„Rozprawka jako forma wypowiedzi argumentacyjnej - struktura, argumentacja, i techniki pisanie z wykorzystaniem narzędzi AI”**.

1.3 Scenariusz lekcji dla 1-3 SP – temat: **Poznajemy sztuczną inteligencję – mali odkrywcy nowych technologii**

1.4 Scenariusz lekcji w klasie pierwszej SP z użyciem AI – temat: **Odkrywamy świat zwierząt z pomocą sztucznej inteligencji.**

2. 10-dniowy kurs **“How to save the world”** na Teneryfie, Hiszpania, organizowany przez Idevelop Training S.L.U

2.1 Scenariusz lekcji wychowawczej dla liceum - temat: **Zasady zrównoważonego rozwoju – jak dbać o naszą planetę na co dzień.**

2.2 Scenariusz lekcji fizyki – temat: **Promieniowanie termiczne a efekt cieplarniany**

2.3 Scenariusz lekcji geografii / biologii dla uczniów szkoły podstawowej – temat: **Bioróżnorodność gatunkowa roślin i zwierząt oraz formy ochrony przyrody w Polsce.**

3. 5-dniowy kurs **“4 C's: Communication, Collaboration, Creativity and Critical Thinking”** w Setubal, Portugalia, organizowany przez Euromind Portugal LDA (Idevelop Training S.L.)

3.1 Scenariusz lekcji wychowawczej dla uczniów LO – temat: **„Most przez przepaść – uczymy się współpracować, komunikować i myśleć twórczo”.**

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

3.2 Scenariusz lekcji historii dla uczniów LO - temat: **Napoleon Bonaparte – bohater czy tyran?**

3.3 Scenariusz zajęć dla klasy 1 szkoły podstawowej z wykorzystaniem kompetencji 4C's – temat: **Jesień w lesie – odkrywamy barwy, dźwięki i tajemnice przyrody.**

3.4 Scenariusz zajęć dla klasy 3 szkoły podstawowej rozwijających Kompetencje 4K – temat: **Spotkanie z lekturą „Rany Julek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą” Agnieszki Frączek, Julek i jego zainteresowania.**

„Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani podmiot udzielający dotacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności”.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Ad.1

5-dniowy kurs „Unlocking AI – Artificial Intelligence in Education”

Kurs szkoleniowy dla nauczycieli w środowisku międzynarodowym.

Uczestnicy kursu „Unlocking AI – Sztuczna Inteligencja w Edukacji” w Hiszpanii zapoznali się z podstawami sztucznej inteligencji (AI), jej działaniem oraz zastosowaniami w edukacji, w tym w nauczaniu, uczeniu się i ocenianiu. Przeanalizowali najpopularniejsze narzędzia AI do generowania tekstu, nauczyli się formułować skuteczne polecenia dla AI oraz ćwiczyli korzystanie z ChatGPT. Omówione zostały również metody rozpoznawania tekstu generowanego przez AI. W ramach zajęć dotyczących generowania obrazów uczestnicy poznali wiodące aplikacje do tworzenia grafik AI, ćwiczyli ich obsługę oraz eksperymentowali z animacją zdjęć i dodawaniem spersonalizowanych tekstów. Dyskutowali także na temat długofalowych konsekwencji stosowania AI, analizując zarówno korzyści, jak i potencjalne zagrożenia oraz sposoby pozytywnego wykorzystania AI w edukacji.

Podczas warsztatów związanych z AI w Canva uczestnicy zdobyli wiedzę na temat praw autorskich dotyczących obrazów generowanych przez AI. Tworzyli własne grafiki za pomocą funkcji "Text to Image", odkrywali narzędzia AI do edycji tekstu oraz testowali automatyczne generowanie prezentacji i quizów.

Zajęcia obejmowały również eksplorację zaawansowanych zastosowań AI w edukacji, w tym narzędzi do personalizowanego nauczania i adaptacyjnych platform edukacyjnych. Uczestnicy poznali praktyczne przykłady dostosowywania treści edukacyjnych za pomocą AI oraz omówili przyszłe trendy i rozwój tej technologii w edukacji.

Ważnym elementem szkolenia były zagadnienia etyczne związane z AI. Uczestnicy analizowali wyzwania etyczne w edukacji, zapoznali się z przykładami dylematów związanych z AI oraz strategiami zapewniającymi sprawiedliwość i transparentność w zastosowaniach tej technologii. Promowano odpowiedzialne korzystanie z AI zarówno przez uczniów, jak i nauczycieli.

Poniżej prezentujemy scenariusze lekcji napisane przez uczestników kursu po tej mobilności.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

1.1 Konspekt lekcji języka niemieckiego - Temat: Haustiere und Wünsche – Mein Traumtier

Poziom: Klasa 3 liceum

Zakres gramatyczny: Konjunktiv II (czasowniki modalne + czasownik „sein” i „haben”)

Czas trwania: 45 minut

Cele lekcji:

Cele językowe:

- Uczeń zna i stosuje słownictwo związane ze zwierzętami domowymi.
- Uczeń rozpoznaje i używa trybu przypuszczającego Konjunktiv II w kontekście wyrażania życzeń, przypuszczeń i uprzejmych prośb.

Cele ogólne:

- Rozwijanie umiejętności mówienia i słuchania ze zrozumieniem.
- Kształcenie umiejętności wyrażania opinii i marzeń.
- Rozwijanie kreatywności poprzez tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Cele szczegółowe (uczeń potrafi):

- Nazwać popularne zwierzęta domowe po niemiecku.
- Opisać idealne zwierzątko domowe.
- Użyć form Konjunktiv II w prostych zdaniach (np. Ich hätte gern einen Hund. / Ich wäre glücklich mit einer Katze.).
- Stworzyć krótką wypowiedź pisemną i/lub ustną z użyciem nowego słownictwa i konstrukcji gramatycznych.

Przebieg lekcji:

1. Faza wstępna (5–10 min):

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- Powitanie, sprawdzenie obecności.
- Krótkie pytanie wprowadzające: Hast du ein Haustier? Was für ein Tier ist das?
- Nauczyciel zapisuje na tablicy słownictwo uczniów, uzupełniając listę o mniej oczywiste zwierzęta (np. Meerschweinchen, Schildkröte, Wellensittich).

2. Faza główna (25–30 min):

A) Słownictwo – gra językowa (np. memory / kalambury / quiz Kahoot):

Uczniowie utrwalają i rozszerzają słownictwo w zabawowy sposób.

B) Wprowadzenie Konjunktiv II:

- Krótkie objaśnienie form gramatycznych na tablicy:
haben → hätte
sein → wäre
können → könnte
mögen → möchte
- Przykłady użycia w kontekście marzeń o zwierzęciu:
Ich hätte gern ein Pferd.
Ich wäre froh, wenn ich einen Hund hätte.
Ich könnte mit meiner Katze spielen.

C) Ćwiczenia praktyczne – praca w parach:

- Uczniowie rozmawiają w parach, zadając sobie pytania typu:
Wenn du ein Tier hättest, was wäre das? Warum?
Was würdest du mit deinem Haustier machen?
 - Zapisują 3 zdania w zeszycie z użyciem Konjunktiv II.

3. Faza podsumowująca (5–10 min):

- Chętni uczniowie prezentują swoje „Traumtier” na forum klasy.
- Nauczyciel chwali poprawne użycie struktur, delikatnie koryguje ewentualne błędy.

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

- Zadanie domowe: Napisz krótki tekst (5–7 zdań) o swoim wymarzonym zwierzęciu z użyciem Konjunktiv II.

Materiały i pomoce dydaktyczne:

- Karty obrazkowe / prezentacja PowerPoint z ilustracjami zwierząt.
- Quiz online (Kahoot, Google Assistant lub Wordwall).
- Karty pracy z ćwiczeniami na Konjunktiv II.
- Tablica, markery lub rzutnik.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

1.2 Scenariusz lekcji języka polskiego z wykorzystaniem narzędzi AI klasa 7 SP **„Rozprawka jako forma wypowiedzi argumentacyjnej - struktura, argumentacja, i techniki pisanie z wykorzystaniem narzędzi AI”.**

Cel główny:

Uczeń będzie potrafił napisać rozprawkę, rozpoznać jej strukturę i właściwie posługiwać się argumentami, a także zrozumie, jak narzędzia AI mogą wspierać proces nauki i pisanie.

Cele szczegółowe:

1. Uczeń pozna i zastosuje w praktyce strukturę rozprawki.
2. Uczeń nauczy się dobierać argumenty w zależności od tezy.
3. Uczeń zrozumie, jak narzędzia edukacyjne (Kahoot, Owlifit.com, Wordwall, Khan Academy) mogą wspierać proces nauki i poprawiać umiejętności pisanie.
4. Uczeń wypełni interaktywne ćwiczenia, które pomogą utrwalić zdobytą wiedzę.

1. Wprowadzenie – 10 minut

A. Powitanie i wprowadzenie w temat lekcji

Nauczyciel przedstawia temat lekcji: **„Rozprawka jako forma wypowiedzi argumentacyjnej -struktura, argumentacja, i techniki pisanie z wykorzystaniem narzędzi AI”.**

- Krótkie przypomnienie czym jest rozprawka i jakie ma cechy (krótkie wyjaśnienie tezy, argumentów i wniosków).

B. Prezentacja multimedialna – wprowadzenie do tematu

- Korzystając z narzędzia **Khan Academy**, nauczyciel pokazuje filmik edukacyjny na temat rozprawki i jej struktury.
- Krótkie wprowadzenie do definicji rozprawki i omówienie struktury (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

2. Teoria i struktura rozprawki – 15 minut

A. Wykład nauczyciela

- Omówienie poszczególnych części rozprawki: **wstęp (teza), rozwinięcie (argumenty), zakończenie (wnioski).**

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- Przykład rozprawki na tablicy lub za pomocą narzędzi online (np. **Owlift.com** – interaktywne wyjaśnienie struktury rozprawki, klikając w odpowiednie sekcje).

B. Przykłady argumentów

- Prezentacja przykładowych tez i argumentów w rozprawce. Nauczyciel prosi uczniów o pomoc w wymyśleniu argumentów do różnych tez.

C. Krótkie ćwiczenie w grupach

- Uczniowie w grupach tworzą rozprawkę na wybrany temat, np. „Czy warto uczyć się języków obcych?” – wstęp i dwa argumenty (na ekranie, za pomocą **Wordwall** – uczniowie wybierają odpowiednią odpowiedź na pytanie o strukturę rozprawki).

3. Ćwiczenia praktyczne z narzędziami AI – 20 minut

A. Kahoot – quiz interaktywny

- **Kahoot:** Quiz na temat struktury rozprawki, rozpoznawania wstępu, rozwinięcia i zakończenia. Uczniowie odpowiadają na pytania dotyczące kolejności fragmentów rozprawki, rozpoznawania typów argumentów i umiejscowienia tezy.
- Przykłady pytań:
 - „W którym miejscu rozprawki powinna znajdować się teza?”
 - „Jakie argumenty pasują do tezy „Książki rozwijają każdego człowieka?””

B. Owlift.com – analiza rozprawki

- **Owlift.com** – Uczniowie analizują przykładową rozprawkę, oceniając jej strukturę, argumentację i logikę. Używają narzędzia AI, które sugeruje poprawki.
- Ćwiczenie polega na edytowaniu i poprawie rozprawki poprzez dodanie nowych argumentów lub zmianę słów w celu zwiększenia jasności przekazu.

4. Zastosowanie teorii w praktyce – 15 minut

A. Pisanie własnej rozprawki

- Uczniowie piszą krótką rozprawkę (ok. 150 słów) na jeden z dwóch tematów:
 1. „Czy warto pomagać potrzebującym?”
 2. „Dlaczego warto czytać książki?”

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

- Używając narzędzia **Wordwall**, uczniowie mogą przećwiczyć strukturę rozprawki, zapoznać się z typowymi zwrotami/ wyrażeniami dla tej formy wypowiedzi .

B. Indywidualne wsparcie

- Nauczyciel pomaga uczniom, udzielając wskazówek dotyczących poprawy struktury tekstu, argumentacji i formy.

5. Podsumowanie – 10 minut

A. Wnioski

- Nauczyciel podsumowuje lekcję, przypomina o najważniejszych zasadach pisanie rozprawki.

B. Test oceniający – Kahoot

- Podsumowanie i sprawdzenie zdobytej wiedzy poprzez interaktywny quiz w **Kahoot**. Uczniowie odpowiadają na pytania związane z tezą, argumentami, oraz strukturą rozprawki.

C. Zadanie domowe

- Zadanie domowe: Napisać pełną rozprawkę na jeden z tematów, które omawialiśmy na lekcji. Nauczyciel oceni na podstawie poprawności struktury, jasności argumentacji oraz gramatyki.
- Każdy uczeń pracuje indywidualnie, a nauczyciel pomaga w trudniejszych kwestiach.

5. Podsumowanie i refleksja (5 minut)

5.1. Podsumowanie lekcji

- Nauczyciel podsumowuje, co uczniowie dowiedzieli się o rozprawce: jak ją strukturalnie rozplanować, jakie są zasady argumentacji, jak korzystać z narzędzi AI w nauce pisanie.
- Krótkie omówienie najlepszych pomysłów uczniów na rozprawkę, wyciągnięcie wniosków z ćwiczeń.

5.2. Zadanie domowe

- Uczniowie otrzymują zadanie domowe: napisać pełną rozprawkę (200-250 słów) na jeden z tematów omawianych na lekcji.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- Nauczyciel zaznacza, że ważne jest zachowanie struktury rozprawki oraz jasna argumentacja.

5.3. Pożegnanie i zakończenie lekcji

1.3 Scenariusz lekcji dla 1-3 SP Poznajemy sztuczną inteligencję – mali odkrywcy nowych technologii

Cele ogólne:

1. Zapoznanie uczniów z pojęciem sztucznej inteligencji.
2. Rozwijanie kreatywności i umiejętności logicznego myślenia.
3. Kształtowanie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii w sposób odpowiedzialny.

Cele szczegółowe :

1. wie, czym jest sztuczna inteligencja i potrafi podać przykład jej zastosowania;
2. uczestniczy w zabawie z generatorem obrazów;
3. tworzy prostą pracę plastyczną
4. pracuje w grupie, słucha innych i dzieli się pomysłami.

Czas trwania: 45 minut

Środki dydaktyczne : komputer z dostępem do internetu, darmowy generator obrazów AI (, Canva, prosty chatbot (np. ChatGPT w trybie edukacyjnym) kartki, kredki, flamastry, karta pracy z pytaniami do refleksji,

Metody dydaktyczne: rozmowa kierowana pokaz, eksploracyjna, burza mózgów, praktyczne, programowe

Forma: grupowa, zespołowa

Grupa: 10 latki (3 klasa szkoły podstawowej)

Przebieg zajęć:

1. Czynności porządkowo – organizacyjne: sprawdzenie obecności
2. Wprowadzenie w tematykę zajęć. Nauczyciel, pyta dzieci: „Czy wiecie, co to jest sztuczna inteligencja?” Pokazuje krótką prezentację animacja dla dzieci: „Czym jest AI?” – dostępne na YouTube. Po obejrzeniu filmu nauczyciel prowadzi pogadankę z

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

uczniami. Następnie podaje prosty przykład używania AI. Propozycja przykładów:
„Kiedy mówimy do telefonu: 'Jaka dziś pogoda?', a on odpowiada – to właśnie sztuczna inteligencja!”

3. Zabawa z AI – pokaz możliwości: Uczniowie wspólnie wpisują do generatora obrazów opis: „Zamek w chmurach i smoki grające w piłkę” Oglądają wygenerowane obrazy i omawiają efekty
4. Twórcze działanie (15 minut):
5. Uczniowie indywidualnie lub w parach tworzą własny rysunek do bajki wygenerowanej przez AI lub:
6. Wymyślają własny opis i proszą AI o wygenerowanie obrazka. Następnie przedstawiają swój obrazek i opowiadają jego historię
7. . Podsumowanie i refleksja (5 minut)
8. Rozmowa kierowana:
 - Co najbardziej wam się podobało?
 - Czy AI może pomóc w nauce lub zabawie?
 - Czy wszystko, co mówi AI, zawsze jest prawdziwe?
9. Wspólne stworzenie zasad korzystania z AI w klasie.
10. Podsumowanie, krótka ewaluacja zakończenia zajęć

1.4 Konspekt lekcji w klasie pierwszej SP z użyciem AI

Temat: Odkrywamy świat zwierząt z pomocą sztucznej inteligencji

Klasa: I

Przedmiot: Edukacja wczesnoszkolna (przyroda, technologia, język polski)

Czas trwania: 45 minut

Cel główny: Rozwijanie ciekawości poznawczej i umiejętności korzystania z technologii w edukacji poprzez wykorzystanie AI do nauki o zwierzętach.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- potrafi wyszukiwać informacje o zwierzętach przy pomocy narzędzi AI (np. ChatGPT, aplikacje edukacyjne),
- opisuje wygląd i cechy wybranych zwierząt,
- rozwija umiejętność pracy w grupie,
- ćwiczy formułowanie pytań i analizowanie odpowiedzi.

Metody i formy pracy:

- burza mózgów,
- rozmowa kierowana,
- praca w grupach,
- korzystanie z AI do wyszukiwania informacji,
- rysowanie i opisywanie zwierząt.

Środki dydaktyczne:

- komputer/tablet z dostępem do AI (np. ChatGPT, aplikacja Google Lens),
- ilustracje zwierząt,
- karty pracy, kredki, papier.

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie (10 min)

- Nauczyciel pyta uczniów: „*Jakie znacie zwierzęta i co o nich wiecie?*” (burza mózgów).
- Wprowadzenie do AI: „*Czy wiecie, że komputer może pomóc nam w zdobywaniu wiedzy o zwierzętach?*”
- Krótka demonstracja – nauczyciel wpisuje pytanie do AI: „*Jakie są najciekawsze zwierzęta na świecie?*” i czyta odpowiedzi.

2. Część główna (25 min)

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

Praca w grupach:

- Uczniowie w parach/grupach wybierają jedno zwierzę, o którym chcą się dowiedzieć więcej.
- Formułują pytania, np. „*Co je tygrys?*”, „*Gdzie mieszka pingwin?*”.
- Nauczyciel pomaga uczniom wpisać pytania do AI i omawia otrzymane odpowiedzi.
- Uczniowie rysują wybrane zwierzę i uzupełniają kartę pracy (np. jego nazwa, wygląd, ciekawostki).

3. Podsumowanie (10 min)

- Każda grupa prezentuje swoje zwierzę i dzieli się najciekawszą informacją, jaką znalazła dzięki AI.
- Dyskusja: „*Czy AI zawsze wie wszystko?*” – rozmowa o konieczności weryfikacji informacji.
- Podziękowanie za aktywny udział i zachęta do dalszego eksplorowania świata z pomocą AI.

Zadanie domowe:

- Poszukaj z rodzicem w AI jednej ciekawostki o swoim ulubionym zwierzęciu i przynieś ją na następną lekcję.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Ad.2 10-dniowy kurs „How to save the world”

Kurs szkoleniowy dla nauczycieli w środowisku międzynarodowym.

Szkolenie dla nauczycieli „How to save the world (10 Days)” na Teneryfie dostarczyło doświadczenia i kompetencji w zakresie nowoczesnych rozwiązań, a także poszerzyło umiejętności językowe oraz zwiększył poczucie własnej wartości i pewność siebie uczestników.

Kurs dotyczył zrównoważonego rozwoju oraz edukacji ekologicznej. Uczestnicy zostali zapoznani się z zagadnieniami dotyczącymi zmian klimatu, problematyki odpadów, zarządzania odpadami, gospodarki cyrkularnej oraz celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Uczestnicy analizowali wpływ stylu życia i konsumpcji na środowisko, w tym kwestie zdrowego odżywiania, marnowania żywności, śladu żywnościowego oraz wpływu plastiku na ekosystemy. Uczestniczyli również w warsztatach, analizach przypadków, zadaniach grupowych oraz ćwiczeniach praktycznych mających na celu opracowanie materiałów edukacyjnych i narzędzi dydaktycznych, a także tworzyli własne projekty edukacyjne, kalendarz eko-rozwiązań oraz zestaw dobrych praktyk możliwych do wdrożenia w pracy zawodowej.

Podczas kursu uczestnicy mieli również okazję uczestniczyć również w wizycie studyjnej w placówce edukacyjnej promującej zrównoważony rozwój, co umożliwiło im poznanie przykładów dobrej praktyki w zakresie edukacji klimatycznej i środowiskowej.

Poniżej prezentujemy scenariusze lekcji napisane przez uczestników kursu po tej mobilności.

2.1 Scenariusz lekcji wychowawczej dla liceum - temat: Zasady zrównoważonego rozwoju – jak dbać o naszą planetę na co dzień.

Cele lekcji:

Uczeń:

- rozumie czym jest zrównoważony rozwój,
- zna zasady odpowiedzialnej konsumpcji,
- potrafi wskazać skutki nadmiernej produkcji odpadów,
- potrafi współpracować w grupie nad rozwiązaniem problemu ekologicznego.

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie (5 minut)

Pytanie na start (burza mózgów):

Z czym kojarzy ci się hasło „zrównoważony rozwój”

(uczniowie rzucają skojarzenia, nauczyciel zapisuje na tablicy)

Wyjaśnienie pojęcia przez nauczyciela:

Zrównoważony rozwój to sposób życia i działania, który pozwala zaspokajać potrzeby teraźniejszych ludzi nie niszcząc możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń. Chodzi m.in. o dbanie o środowisko, ograniczenie odpadów, oszczędzanie zasobów i mądre wybory konsumenckie.

2. Część główna – praca w grupach (20 minut)

Ćwiczenie 1. Co dzieje się z naszymi odpadami? (10 minut)

Pytanie do uczniów:

- Gdzie trafiają nasze odpady po wyrzuceniu do kosza?

Uczniowie pracują w 4-5 osobowych grupach. Otrzymują karteczki z pytaniami:

- Jakie odpady produkujemy na co dzień w domu i szkole?
- Co się z nimi dzieje później?

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- Co oznacza recykling?
- Jakie odpady są szczególnie niebezpieczne?

Po 7 minutach grupy przedstawiają krótko swoje wnioski.

Nauczyciel podsumowuje:

Większość śmieci trafia na wysypiska lub do spalarni, część poddawana jest recyklingowi. Odpady, które nie są segregowane lub trafiają do środowiska zanieczyszczają glebę, wodę, powietrze i zagrażają zdrowiu ludzi i zwierząt.

Ćwiczenie 2. Naprawić, czy wyrzucić? (10 minut)

Pytanie do uczniów:

Dlaczego naprawa rzeczy często kosztuje więcej, niż zakup nowej?

Dyskusja moderowana przez nauczyciela (lub praca w parach):

- Czy to się opłaca środowisku?
- Jakie znacie przykłady rzeczy, które można naprawić zamiast wyrzucać?
- Czy znacie kogoś kto naprawia rzeczy, zamiast kupować nowe?

Odpowiedzi, które mogą się pojawić (nauczyciel je rozwija):

- Produkcja nowych rzeczy na masową skalę jest tania – ale często niskiej jakości.
- Naprawy wymagają czasu, specjalistów, części zamiennych, a to kosztuje.
- Jednak z punktu widzenia środowiska lepiej naprawić – to mniej odpadów, mniej zużycia surowców i energii.

3. Mini – projekt grupowy: „Ekologiczna szkoła” (10 minut)

Zadanie dla grupy:

Zaproponujcie 3-5 prostych działań, które mogą być wprowadzone w naszej szkole, aby była bardziej „eko” i działania zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Przykłady (do wykorzystania lub zainspirowania):

- zbiórka elektrośmieci,
- zamiast plastikowych butelek – bidony,

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- dni bez mięsa w stołówce,
- kącik „napraw to sam”, wymiana ubrań/książek,
- oszczędzanie energii (gaszenie światła, korzystanie ze światła dziennego),
- zielony zakątek (rośliny w klasach).

Prezentacja pomysłów przez chętne grupy.

4. Podsumowanie i refleksje (5 minut)

Pytania go grupy:

- Co najbardziej cię zaskoczyło podczas tej lekcji,
- Co zmieniłbyś w swoim codziennym życiu, żeby żyć bardziej ekologicznie?
- Dlaczego ważne jest myślenie o przyszłości planety?

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

2.2 Scenariusz lekcji fizyki: Promieniowanie termiczne a efekt cieplarniany

Przedmiot: Fizyka

Klasa: Szkoła średnia profil podstawowy

Czas trwania: 45 minut

Cel ogólny:

Zapoznanie uczniów ze zjawiskiem promieniowania termicznego i jego związkiem z efektem cieplarnianym oraz zrozumienie wpływu działalności człowieka na globalne ocieplenie.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- Wyjaśnia, czym jest promieniowanie termiczne i od czego zależy jego intensywność.
- Opisuje, na czym polega efekt cieplarniany i wymienia gazy cieplarniane.
- Analizuje związek między emisją promieniowania przez Ziemię a obecnością gazów cieplarnianych w atmosferze.
- Oblicza swój ślad węglowy.

Materiały dydaktyczne: Projektor i komputer do prezentacji multimedialnej

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie (5 minut)

- Nauczyciel rozpoczyna lekcję od zadania pytań, które mają na celu wzbudzenie zainteresowania i nawiązanie do codziennych doświadczeń uczniów:
- Dlaczego latem chętniej nosimy jasne ubrania, a zimą ciemne?
- Dlaczego wewnątrz samochodu pozostawionego na słońcu nagrzewa się znacznie bardziej niż otoczenie?
- Co sprawia, że na Ziemi panuje temperatura umożliwiająca istnienie życia?

Nauczyciel informuje, że odpowiedzi na te pytania wiążą się ze zjawiskiem promieniowania termicznego i efektem cieplarnianym, które będą tematem dzisiejszej lekcji.

2. Promieniowanie termiczne – niewidzialne ciepło (10 minut)

Nauczyciel wyjaśnia, że każde ciało o temperaturze wyższej od zera absolutnego emituje energię w postaci fal elektromagnetycznych, co nazywamy promieniowaniem termicznym.

Kluczowe punkty do omówienia:

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- Promieniowanie to jest niewidoczne dla ludzkiego oka, ponieważ w temperaturze pokojowej odbywa się głównie w zakresie podczerwieni.
- Im wyższa temperatura ciała, tym większa jest intensywność emitowanego promieniowania i tym krótsza jest długość fali (przy bardzo wysokich temperaturach ciała zaczynają świecić światłem widzialnym).
- Ciała o ciemnej i matowej powierzchni lepiej pochłaniają i emitują promieniowanie ciepłe niż ciała o powierzchni jasnej i gładkiej.

Prezentacja doświadczeń związanych z promieniowaniem termicznym

<https://www.youtube.com/watch?v=kqngclvyPc&t=478s>

3. Efekt cieplarniany – ziemski kołderka (15 minut)

Nauczyciel tłumaczy, czym jest efekt cieplarniany, używając analogii do szklarni i doświadczeń zaobserwowanych na filmie dotyczących przenikalności termicznej przez różne materiały i zjawiska odbicia promieniowania termicznego.

- Słońce emituje promieniowanie o różnej długości fali, w tym światło widzialne, które przenika przez atmosferę i ogrzewa powierzchnię Ziemi.
- Ogrzana Ziemia sama staje się źródłem promieniowania termicznego (głównie w podczerwieni).
- Obecne w atmosferze gazy cieplarniane (para wodna, dwutlenek węgla - CO_2 , metan - CH_4 , podtlenek azotu - N_2O) pochłaniają to promieniowanie, a następnie reemitują je we wszystkich kierunkach, w tym z powrotem w stronę Ziemi.
- Ten proces zatrzymywania ciepła sprawia, że średnia temperatura na Ziemi jest o około 33°C wyższa, niż byłaby bez atmosfery, co umożliwia istnienie życia.
- Analiza grafiki z podręcznika str.205

4. Mój ślad węglowy (15 minut):

Każdy uczeń indywidualnie bada, jaki wpływ na środowisko mają codzienne działania, używając kalkulatora śladu węglowego ze strony

<https://kalkulatorsladuweglowego.pl/>

Uczniowie skanują kod QR i przechodzą ankietę na telefonach. Wnioski z ankiety przedstawiają jako podsumowanie i wprowadzenie do następnej lekcji dotyczącej następstw i sposobów ograniczenia efektu cieplarnianego.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

2.3 Scenariusz lekcji geografii / biologii dla uczniów szkoły podstawowej

Temat: Bioróżnorodność gatunkowa roślin i zwierząt oraz formy ochrony przyrody w Polsce.

Cele lekcji:

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie bioróżnorodności,
- zna przykłady zagrożonych gatunków w Polsce,
- wymienia i opisuje formy ochrony przyrody w Polsce,
- rozumie skutki utraty różnorodności biologicznej,
- potrafi pracować w grupie i prezentować efekty swojej pracy.

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie (5 minut)

- Krótkie pytanie naprowadzające:

Co to jest bioróżnorodność?

Dlaczego różnorodność gatunkowa jest ważna?

- Nauczyciel zapisuje hasła na tablicy:

Różnorodność gatunkowa, genetyczna, ekosystemowa.

Przykłady gatunków zagrożonych (np. ryś, wilk, cietrzew, storczyki)

Informacja wprowadzająca:

W Polsce wiele gatunków jest chronionych – i nie bez powodu.

2. Oglądanie filmu edukacyjnego (10 minut)

Uczniowie oglądają film:

<https://zpe.gov.pl/a/film/DrSeG9hWU>

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Zadania podczas oglądania:

- Zapisz 3 przykłady gatunków chronionych w Polsce,
- Zapisz 2 formy ochrony pokazane w filmie.

3. Omówienie filmu i wprowadzenie wiedzy (5 minut)

- Uczniowie dzielą się swoimi odpowiedziami,
- Nauczyciel uzupełnia wiedzę:

Formy ochrony przyrody w Polsce:

- parki narodowe,
- parki krajobrazowe,
- rezerваты przyrody,
- obszary Natura 2000,
- ochrona gatunkowa.

Przykłady zagrożeń dla bioróżnorodności: urbanizacja, rolnictwo intensywne, zmiana klimatu, kłusownictwo.

4. Praca w grupach – zadanie (15 minut)

Podział klasy na 4 grupy.

Każda grupa dostaje inne zadanie:

Grupa A

Zaprojektujcie ulotkę edukacyjną, która wyjaśnia czym jest bioróżnorodność i dlaczego trzeba ją chronić.

Grupa B

Przygotujcie plakat pokazujący różne formy ochrony przyrody w Polsce, z krótkim opisem każdej.

Grupa C

Wymyślcie kampanię społeczną pod hasłem „Ratujemy bioróżnorodność” – slogan, hasła, działania.

Grupa D

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Napiszcie krótki manifest przyrodnika „Co tracimy gdy giną gatunki. Jak to wpływa na ludzi i świat”?

Każda grupa zapisuje wnioski na dużym arkuszu.

5. Prezentacja efektów pracy i podsumowanie (5 minut).

Każda grupa, krótko prezentuje (1-1,5 minuty).

Nauczyciel podsumowuje:

- Jakie mamy formy ochrony przyrody?
- Dlaczego bioróżnorodność jest podstawą funkcjonowania ekosystemów?
- Co może zrobić każdy z nas by ją chronić.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Ad.3 5-dniowy kurs “4C’s – Communication, Collaboration, Creativity and Critical Thinking”

Kurs szkoleniowy dla nauczycieli w środowisku międzynarodowym.

Uczestnicy kursu wzięli udział w szkoleniu skoncentrowanym na rozwijaniu kluczowych kompetencji w zakresie kreatywności, komunikacji, współpracy, rozwiązywania problemów oraz myślenia krytycznego. Zajęcia obejmowały interaktywne sesje rozwijające umiejętności twórczego myślenia, analizę jego zasad i stylów oraz zastosowanie metod stymulujących kreatywność w kontekście edukacyjnym. Warsztaty komunikacyjne dotyczyły komunikacji werbalnej i niewerbalnej, aktywnego słuchania, empatii, asertywności oraz przezwycięzania barier w komunikacji.

Uczestnicy brali również udział w zajęciach poświęconych pracy zespołowej i strategiom rozwiązywania problemów, z uwzględnieniem technik regulacji emocji, komunikacji bez przemocy i budowania relacji rówieśniczych. Szkolenie z zakresu myślenia krytycznego obejmowało praktyczne ćwiczenia związane ze stereotypami, mediami i historią, a także strategie zachęcające uczniów do zadawania pytań i rozwijania myślenia analitycznego.

Szkolenie zakończyło się wymianą pomysłów i planów dydaktycznych służących wdrażaniu kreatywnego i krytycznego myślenia w klasie, z naciskiem na kompetencje XXI wieku oraz znaczenie refleksyjnej praktyki nauczycielskiej. Uczestnicy kursu poznali różnorodne metody wspierania uczniów w rozwijaniu kreatywności, myślenia krytycznego,

Poniżej prezentujemy scenariusze lekcji napisane przez uczestników kursu po tej mobilności.

3.1 Scenariusz lekcji wychowawczej dla uczniów LO

Temat lekcji: „Most przez przepaść – uczymy się współpracować, komunikować i myśleć twórczo”

Cele lekcji:

Uczeń:

- rozwija umiejętność **twórczego rozwiązywania problemów** (kreatywność),
- uczy się **analizować sytuację i podejmować decyzje** (krytyczne myślenie),
- ćwiczy **skuteczną komunikację w grupie**,
- potrafi **współpracować** w zespole, dążąc do wspólnego celu.

Kompetencje 4K rozwijane podczas lekcji:

Kreatywność – próba rozwiązania zadania w nieoczywisty sposób **Krytyczne myślenie** – przeanalizowanie dostępnych pomysłów **Komunikacja** – wyrażenie myśli, aktywne słuchanie, negocjacje w grupie **Kooperacja** – podzielenie się rolami i dobre zaplanowanie działania w zespole.

Przebieg lekcji (45–60 minut)

Wprowadzenie – 5 minut

- Nauczyciel krótko omawia, czym są **kompetencje 4K**.
- Pyta uczniów:

„Która z tych umiejętności jest według was najważniejsza w życiu dorosłym i dlaczego?”
(krótka dyskusja – 2–3 wypowiedzi).

Aktywność główna – Zadanie „Most przez przepaść” – 30 minut

Opis zadania:

Uczniowie zostają podzieleni na **4–5-osobowe grupy**. Każda grupa ma za zadanie **zbudować „most”**, który połączy dwa brzegi (np. dwie ławki oddalone o ok. 1 metr) z dostępnych materiałów: papier, taśma klejąca, sznurek, słomki, karton, spinacze, nożyczki itp.

Cel: Most ma **utrzymać jak największy ciężar** (np. książkę) przez 5 sekund.

Przebieg:

Faza planowania (10 min) Grupa analizuje materiały i ustala strategię budowy.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Uczniowie przydzielają role (np. lider, konstruktorzy, tester, osoba notująca pomysły).

Nauczyciel obserwuje, nie ingeruje, tylko wspiera pytaniami typu:

„Jak możecie usprawnić swoją konstrukcję?” „Czy każdy z was ma coś do zrobienia?”

Faza budowy (15 min) Uczniowie realizują projekt.

Po 10 minutach można wprowadzić „element zaskoczenia” – np. dodać nowe ograniczenie („musicie skrócić most o 10 cm” albo „możecie użyć tylko połowy taśmy”).

Testowanie mostów (5 min)

Każda grupa prezentuje swoją konstrukcję i testuje jej wytrzymałość.

Wspólnie omawiają, co zadziałało, a co nie.

Refleksja i omówienie – 10–15 minut

Nauczyciel prowadzi rozmowę podsumowującą:

- Jakie trudności napotkaliście w pracy zespołowej?
- Co pomogło wam skutecznie się komunikować?
- Jakie pomysły okazały się najbardziej kreatywne?
- Jak krytyczne myślenie pomogło wam rozwiązać problem?

Na koniec każdy uczeń kończy zdanie:

„Dziś nauczyłem/am się, że współpraca to...”

Materiały i środki dydaktyczne:

- papier A4, karton, taśma klejąca, nożyczki, spinacze, słomki, sznurek, linijka, książka (do testu obciążenia), kartki do notatek.

Ewaluacja lekcji:

Samoocena uczniów: karta refleksji (skala 1–5)

Czy czułem/am, że moja grupa współpracowała skutecznie?

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

Czy mogłem/am wyrażać swoje pomysły swobodnie?

Czy potrafiliśmy wspólnie rozwiązywać problemy?

Ocena nauczyciela: obserwacja zachowań uczniów w grupie.

Alternatywne wersje:

- Zamiast mostu można wykonać „**Wieżę z klocków SKRIKIT**” – dostępnych w szkole, **projekt aplikacji rozwiązującej problem szkoły**, lub **plan organizacji wydarzenia klasowego** – w zależności od preferencji klasy.

KARTA PRACY UCZNIA – „MOST PRZEZ PRZEPAŚĆ”

Imię i nazwisko:

Grupa:

Data:

ETAP 1 – PLAN DZIAŁANIA (kreatywność + krytyczne myślenie)

1. Jakie **materiały** macie do dyspozycji?

.....
.....

2. Jakie **pomysły** na konstrukcję mostu pojawiły się w waszej grupie?

.....
.....

3. Który pomysł wybraliście i **dlaczego**?

.....
.....

4. Jakie **role** pełnią poszczególni członkowie zespołu?

.....
.....

ETAP 2 – REALIZACJA (komunikacja + kooperacja)

1. Jak przebiegała współpraca w waszej grupie?

☐ bardzo dobrze ☐ dobrze ☐ średnio ☐ trudno było współpracować

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

2. Co pomogło wam się porozumieć?

.....
.....

3. Jak rozwiązywaliście spory lub różnice zdań?

.....
.....

ETAP 3 – TEST I REFLEKSJA (krytyczne myślenie)

1. Czy wasz most spełnił zadanie (utrzymał ciężar)?

☐ tak ☐ częściowo ☐ nie

2. Co **zadziało dobrze** w waszej konstrukcji?

.....
.....

3. Co można by było **poprawić**, gdybyście mieli drugą szansę?

.....
.....

ETAP 4 – PODSUMOWANIE (refleksja osobista)

Dokończ zdania:

1. Najbardziej zaskoczyło mnie, że ...

.....

2. W naszej grupie najlepiej wyszło nam ...

.....

1. Nauczyłem/am się dziś, że **współpraca to ...**

.....

2. Kompetencją 4K, którą najbardziej rozwinąłem/am dziś, była:

☐ Kreatywność ☐ Krytyczne myślenie ☐ Komunikacja ☐ Kooperacja

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

3.2. Scenariusz lekcji historii dla uczniów LO

Temat: Napoleon Bonaparte – bohater czy tyran?

Czas trwania: 45-90 minut (max. na 2 jednostki lekcyjne)

1 lekcja: przygotowanie kontekstu pod debatę.

- ZPE : <https://zpe.gov.pl/a/tyran-albo-geniusz-imperium-napoleona/D85XVel2x>

2 lekcja: debata oxfordzka na temat: Napoleon Bonaparte – bohater czy tyran?

I. Cele lekcji

Uczeń potrafi:

- Przedstawić najważniejsze wydarzenia z życia i działalności Napoleona Bonaparte.
- Zidentyfikować pozytywne i negatywne skutki jego rządów w Europie.
- Pracować w grupie i prowadzić debatę zgodnie z zasadami kultury dyskusji.
- Wygłaszać logiczne argumenty i kontrargumenty, uzasadniając swoje stanowisko.

II. Metody pracy

- Debata oxfordzka
- Praca w grupach
- Burza mózgów
- Analiza źródeł historycznych

III. Środki dydaktyczne

- Fragmenty źródeł historycznych (kodeks Napoleona, wybrane teksty źródłowe)
- Mapa Europy z czasów wojen napoleońskich
- Kartki do notowania argumentów
- Tablica / rzutnik

IV. Przebieg lekcji

1. Wprowadzenie (40 minut) – 1 lekcja

- Nauczyciel przedstawia temat lekcji: „*Napoleon Bonaparte – bohater czy tyran?*”
- ZPE : <https://zpe.gov.pl/a/tyran-albo-geniusz-imperium-napoleona/D85XVel2x>
- Krótkie przypomnienie kontekstu historycznego: rewolucja francuska, dojście Napoleona do władzy, wojny napoleońskie, Kodeks Napoleona.
- Teksty źródłowe:

file:///C:/Users/Dom/Downloads/Kodeksy_prawne_-_Kodeks_Napoleona.pdf

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

- Wybrane teksty źródłowe

Tekst 1 „Jesteście na wulkanie. Republika nie ma już rządu; dyktatoriat został rozwiązany, frakcje się miotają. Nadszedł czas decyzji. Wezwaliście mnie i moich towarzyszy broni, żebyśmy wsparli waszą mądrość, ale czas jest cenny. Musimy zdecydować. Wiem, że mówimy o Cezarze, o Cromwellu, jakby obecną chwilę można było porównać do wydarzeń z przeszłości. Ale tak nie jest, a ja pragnę jedynie bezpieczeństwa Republiki i chcę wspierać decyzje, jakie zamierzacie podjąć”

Tekst 2 „Żołnierze, będąc na wygnaniu na wyspie Elba usłyszałem wasze wołanie. Przybyłem wbrew wszelkim przeszkodom i niebezpieczeństwom. Wasz generał, powołany na tron przez lud, wraca do was. Przyłączcie się do niego!”

Tekst 3 „Artykuł XV Prowincje, których zrzekł się Jego Królewska Mość Król Prus znajdują się w posiadaniu z wszelkim prawem własności i suwerenności Jego Królewskiej Mości Króla Saksonii pod nazwą Księstwa Warszawskiego, rządzącego się konstytucjami, które zapewniając wolności i przywileje dla mieszkańców rzeczono Księstwa, ze spokojem będą zasięgały rady państw sąsiednich.

Tekst 4 „Opuszczywszy miasto mieszkańcy skryli się, a za nimi szła pokornie armia Kutuzowa. Wieczorem zaś tego dnia wybuchł pożar, wywołany przez kryminalistów wypuszczonych z więzienia przez gubernatora miasta. Na dodatek zaktywizowały się grupy chłopskie i partyzanckie. Napoleon będąc w trudnej sytuacji próbował przez generała-majora Tułomina zawrzeć pokój z carem Aleksandrem, jednak nie doczekał się odpowiedzi”

Tekst 5 „A było to wielkie starcie zbrojne, do którego doszło 18 czerwca 1815 roku i było ostatnią bitwą Napoleona Bonaparte. Były cesarz Francuzów powrócił niespodziewanie z wygnania na Elbie i objął rządy na okres 100 dni. W krótkim czasie zebrał ponad 100-tysięczną armię, z którą ruszył w kierunku Brukseli, gdzie stały nierozwiązane jeszcze armie koalicji: angielska Wellingtona i pruska Blüchera.. Zwycięska początkowo bitwa po nadejściu armii Blüchera przemieniła się w klęskę, a armia francuska przestała istnieć. Napoleon musiał ponownie abdykować w dniu 22 czerwca.”

Tekst 6 „Bitwa ta zwana "bitwą narodów", była największym starciem wojen napoleońskich i największą klęską Napoleona, większą nawet od symbolicznej klęski pod Waterloo. Stoczono ją w dniach 16-19 października 1813 r., a przez cztery dni walczyło w niej aż 16 narodów. To właśnie tam przesądzony został nie tylko los "boga wojny", lecz też całego kontynentu europejskiego na cały wiek. Tam też nastąpił prawdziwy koniec Księstwa Warszawskiego. Przyszłość Polski wyszła z rąk Napoleona i przeszła w ręce cara Aleksandra I i jego sojuszników z Austrii i Prus. Bitwa miała tragiczne skutki dla Polaków. Zabitych i rannych zostało ok. 7 tys. Do niewoli dostało się ok. 3 tys. Książę Józef Poniatowski, mianowany w czasie jej trwania przez Napoleona marszałkiem Francji, utonął w Elsterze, wcześniej kilkakrotnie ranny. Z piechoty ocalało tak niewielu, że z niedobitków utworzono

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

później tylko pułk pieszy.”

Tekst 7 „Przebywając tam Napoleon, otoczony był niewielką grupką przyjaciół, zajął się dyktowaniem swych wspomnień i krytyką tych, którzy go tam uwięzili. Bez jego udziału doszło do zawiązania kilku spisków, których celem było uwolnienie cesarza, w tym jeden w Brazylii i kolejny w Teksasie, gdzie osiedliło się kilkuset weteranów Wielkiej Armii marzących o wskrzeszeniu napoleońskiego imperium w Ameryce . Sposób traktowania Napoleona przez Brytyjczyków jest do dziś sprawą dyskusyjną. Z całą pewnością Longwood House gdzie mieszkał był fatalnie zbudowany, okolica była wilgotna, wietrzna i – generalnie rzecz biorąc – niezdrowa. Podejrzliwe, pozbawione taktu i często drobnostkowe zachowanie gubernatora wyspy tylko pogarszało i tak trudną sytuację. Z drugiej strony najbliższe otoczenie Napoleona nigdy nie zaakceptowało legalności jego uwięzienia, w związku z czym wyolbrzymiało nawet najdrobniejsze potknięcia Anglików”

Tekst 8 „Ta polityka Francji wobec Wysp Brytyjskich była niezwykle dokuczliwa dla Anglików . Miała spowodować poniesienie strat ekonomicznych przez Wielką Brytanię poprzez odcięcie jej od rynków zbytu i dostaw surowców. Napoleon liczył, że złamie to gospodarkę angielską i skłoni Brytyjczyków do ustępstw. Taka polityka była jednak negatywna także dla gospodarek państw europejskich, więc nie do końca była przestrzegana”.

2. Podział na grupy (5 min) – 2 lekcja

- Uczniowie zostają podzieleni na dwie grupy:
 - Pro-Napoleon – będą bronić tezy: *Napoleon był bohaterem i wizjonerem.*
 - Anty-Napoleon – będą bronić tezy: *Napoleon był tyranem i grabieżcą Europy.*
- Trzecia, mniejsza grupa uczniów może pełnić funkcję jury / obserwatorów, którzy ocenią argumentację.

3. Przygotowanie do debaty (10-15 min)

- Grupy analizują przydzielone materiały źródłowe i opracowują:
 - 3–4 główne argumenty
 - Możliwe kontrargumenty
- Nauczyciel wspiera uczniów, podsuwa źródła, pomaga w formułowaniu argumentów.

4. Debata właściwa (20-30 min)

Zalecany format debaty oksfordzkiej:

1. Otwarcie debaty przez nauczyciela – moderatora
2. Przemówienia otwierające obu stron (2 minuty na stronę)

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

3. Główna część debaty:
 - Naprzemienne wypowiedzi (1–2 minuty), wymiana argumentów i kontrargumentów
4. Pytania z sali – obserwatorzy lub publiczność zadają pytania stronom
5. Przemówienia końcowe (1 minuta każda strona)
5. Podsumowanie i refleksja (10-15 min)
 - Jury (lub klasa) głosuje: która strona przedstawiła bardziej przekonującą argumentację?
 - Nauczyciel podsumowuje debatę:
 - Jakie pozytywne i negatywne cechy miał Napoleon?
 - Jakie skutki miała jego działalność dla Europy?
 - Krótkie refleksje uczniów: *czy zmieniłem zdanie podczas debaty?*

V. Przykładowe argumenty

Napoleon – bohater:

- Ustabilizował Francję po rewolucji.
- Wprowadził Kodeks Napoleona – nowoczesne prawo.
- Promował awans społeczny przez zasługi.
- Wzmacniał instytucje państwowe i edukację.

Napoleon – tyran:

- Obalił republikę i ogłosił się cesarzem.
- Prowadził wojny zaborcze, zniszczył wiele państw.
- Cenzurował prasę i ograniczał wolności.
- Stosował przymusowy pobór do wojska i wykorzystywał podbite narody.

VI. Zadanie domowe (opcjonalne)

Napisz krótką rozprawkę (150–200 słów):

„Czy Napoleon Bonaparte zasługuje na miano wielkiego przywódcy?” – uzasadnij swoje stanowisko.

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

3.3 Scenariusz zajęć dla klasy 1 szkoły podstawowej z wykorzystaniem kompetencji 4C's

Jesień w lesie – odkrywamy barwy, dźwięki i tajemnice przyrody

Cele lekcji:

Uczeń:

- rozpoznaje oznaki jesieni w lesie,
- współpracuje w grupie przy tworzeniu wspólnej pracy,
- potrafi wypowiedzieć się na temat swoich obserwacji i pomysłów,
- rozwija kreatywność, umiejętność komunikacji i krytycznego myślenia.
- zna wybrane zwierzęta i rośliny leśne,
- wykorzystuje wyobraźnię i kreatywność do tworzenia wspólnej pracy plastycznej,
- ćwiczy uważność i logiczne myślenie poprzez zabawę edukacyjną.

Kompetencje kluczowe:

- Kreatywność – tworzenie własnych pomysłów i prac plastycznych,
- Krytyczne myślenie – analiza zjawisk przyrodniczych jesieni,
- Komunikacja – dzielenie się spostrzeżeniami i pomysłami,
- Współpraca – praca w małych grupach nad wspólnym projektem.

Materiały i pomoce dydaktyczne: nagranie dźwięków lasu, tablica, mazaki, arkusze papieru A2, kredki, klej, nożyczki, naturalne materiały (liście, patyczki, szyszki),

PRZEBIEG LEKCJI

1) Część wstępna

Cel: Wprowadzenie w temat i aktywizacja uczniów.

- Nauczyciel włącza krótką ścieżkę dźwiękową z odgłosami lasu jesienią (szelest liści, śpiew ptaków, wiatr). Uczniowie zamykają oczy, oddychają powoli (elementy mindfulness). Nauczyciel zadaje pytania: Co słyszeliście? Jak myślicie, gdzie moglibyśmy się znajdować? Co widzieliście w wyobraźni? Jakie kolory ma jesienny las?

Kompetencje:
Komunikacja,
Krytyczne myślenie

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

- Słuchanie aktywne- Antonio Vivaldi musical tracing map. Uczniowie stają się wrażliwi na zmiany melodii, dynamiki, rytm. Łączenie słuchania z ruchem i obrazem.

Kompetencje:
Krytyczne myślenie
Komunikacja

2) Część główna

- Burza mózgów „Co się dzieje w lesie jesienią?”

Uczniowie wymieniają swoje skojarzenia z jesiennym lasem (np. liście spadają, zwierzęta szykują się do zimy, grzyby, zapachy, kolory).

Kompetencje:
Krytyczne myślenie,
Komunikacja

- Dzieci badają „dary lasu” (szyszki, liście, kasztany, kawałki kory, żołędzie, gałązki drzew iglastych) przy pomocy **zmysłów dotyku, węchu, wzroku i słuchu**.

Kompetencje:
Kreatywność
Krytyczne myślenie
Komunikacja
Współpraca

- Praca w grupach – „Jesienny las z wyobraźni”

Cel: Wspólne tworzenie pracy plastycznej

Przebieg: Nauczyciel dzieli klasę na 6-osobowe grupy. Każda grupa dostaje duży arkusz papieru, kredki, nożyczki, klej i zestaw materiałów przyrodniczych (np. suszone liście, patyczki, kawałki papieru kolorowego, szyszki).

Zadanie: Stwórzcie „Jesienny las”, ułóżcie historię mieszkającego tam kreta, którą później opowiecie pozostałym grupom.

Dzieci planują wspólnie, co narysują, kto co wykona (liście, drzewa, zwierzęta). Po 10 minutach nauczyciel przerywa na krótką „burzę mini-pomysłów” – grupy wymieniają się jednym pomysłem z inną grupą, np. co można dodać, żeby las był jeszcze ciekawszy. Dzieci kończą pracę, wprowadzając nowy pomysł od kolegów.

Kompetencje:
Kreatywność,
Współpraca,

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej

Krytyczne myślenie,
Komunikacja

- Prezentacja i rozmowa

Każda grupa prezentuje swoją pracę, opisując, czym się inspirowała i dlaczego wybrała właśnie taki „jesienny las”. Pozostali uczniowie mogą zadawać pytania.
Nauczyciel podkreśla, jak dobrze uczniowie współpracowali i jak różnorodne były pomysły.

Kompetencje:
Komunikacja,
Krytyczne myślenie
Współpraca
Kreatywność

3) Podsumowanie lekcji
Zabawa „Jesienny mikrofon”

Nauczyciel przekazuje dzieciom symboliczny mikrofon

Każde dziecko kończy zdanie:
„Jesień w lesie to dla mnie...”
„Dzisiaj nauczyłem się, że...”
„Najbardziej podobało mi się, że...”

Kompetencje:
Komunikacja,
Krytyczne myślenie,
Kreatywność

Ewaluacja:

Obserwacja pracy grupowej (czy wszyscy się angażują, współpracują, komunikują).
Krótkie refleksje dzieci na koniec lekcji.
Ocena procesu, nie efektu – pochwała za pomysłowość i współdziałanie.

Efekt końcowy:

Dzieci rozwijają postawy współpracy i komunikacji, myślą twórczo, uczą się analizować zjawiska przyrodnicze oraz wyrażać swoje pomysły w formie plastycznej i słownej

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

3.4 Scenariusz zajęć dla klasy 3 szkoły podstawowej rozwijających Kompetencje 4K

TYTUŁ BLOKU: Spotkanie z lekturą „Rany Julek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą” Agnieszki Frączek

TEMAT DNIA : Julek i jego zainteresowania

TEMATYKA ZAJĘĆ: Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie kluczowe : ***Dlaczego ludzie mają hobby?*** Rozmowa na temat pasji i zainteresowań młodego Juliana Tuwima. Wyjaśnienie pojęcia **bzik**. Wspólne wykonywanie notatki na temat Juliana Tuwima w postaci mapy myśli.

Cele lekcji: Rozbudzenie aktywności poznawczej uczniów, rozwijanie zainteresowań czytelniczych, przyrodniczych i plastycznych, rozwijanie umiejętności czytania i pisania, uczenie się współpracy.

Uczeń:

- rozumie treść wysłuchanej lektury,
- rozwija umiejętność komunikacji, potrafi wypowiedzieć się na temat zainteresowań Juliana Tuwima, współpracuje w grupie przy wyszukiwaniu odpowiednich fragmentów lektury,
- rozwija kreatywność, potrafi przedstawić swoje hobby za pomocą nasion fasoli, potrafi napisać parę zdań o swoim podobieństwie do Julka,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia, analizuje treść piosenki, treść lektury,
- współpracuje w zespole klasowym przy tworzeniu mapy myśli,
- ćwiczy uważność i logiczne myślenie poprzez zabawę edukacyjną,

Kompetencje kluczowe :

- Kreatywność – tworzenie i wyrażanie własnych pomysłów,
- Krytyczne myślenie – analiza informacji, wskazywanie prawdy i fałszu, korzystanie z wiarygodnych źródeł informacji,
- Komunikacja – dzielenie się spostrzeżeniami i pomysłami,
- Kooperacja – praca nad wspólnym projektem,

Materiały i pomoce dydaktyczne : nagranie piosenki „**Domowa piosenka**” Ewy Chotomskiej, pojemnik z fasolą, tekst krótkiego opowiadania o Julku, egzemplarze lektury „**Rany Julek ! O tym jak Julian Tuwim został poetą**”, karteczki - zakładki, tekst wiersza „**Dźońcio**”, patyczki laryngologiczne z nazwami bzików Julka, arkusz szarego papieru, kolorowe pisaki, prezentacja multimedialna o Leonardo da Vinci, kostka do gry,

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Część wstępna :

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- Odtwarzanie przez nauczyciela nagrania „**Domowej piosenki**” Ewy Chotomskiej w wykonaniu zespołu „Fasolki”. Postawienie uczniom pytania: Jakiego bzik ma chłopiec w piosence i co ma on wspólnego z Julianem Tuwimem oraz z jego bzikami? (chłopiec z piosenki i Julian Tuwim byli właścicielami i opiekunami psów), wspólne śpiewanie piosenki połączone z zabawą ruchową, naśladowanie czynności spacerowania i zabawy z psem.

Kompetencje: Komunikacja, Krytyczne myślenie, Kreatywność

2. Część główna :

- Próba odpowiedzi na pytanie : ***Czy każdy ma jakiegoś bzik ? Dlaczego ludzie mają hobby ?*** Wyjaśnienie przez uczniów, z pomocą nauczyciela, pojęcia **bzik** (hobby, zainteresowanie, coś co bardzo lubimy robić, coś, czym się nadmiernie interesujemy, co zajmuje nam bardzo dużo czasu, co powoduje, że nie możemy myśleć o czymś innym).
- Przedstawienie za pomocą nasion fasoli obrazu własnego **hobby**. Krótkie zaprezentowanie swojej pracy kolegom i koleżankom.
- Zabawa na poprawę koncentracji uwagi „Kłaśnij na słowo” . Czytanie przez nauczyciela tekstu wiersza Juliana Tuwima „**Dźońcio**”, uważne słuchanie przez dzieci i kłaśnięcie w dłonie na imię psa.
- Praca w grupach (3 - 4 osobowych) nad bzikami Julka. Podział klasy na grupy tematyczne poprzez losowanie przez dzieci patyczków z nazwami **bzików Julka** :
 1. Bzik zoologiczny,
 2. Bzik chemiczny,
 3. Bzik konstrukcyjny,
 4. Bzik kolekcjonerski,
 5. Bzik lingwistyczny,

Wyszukiwanie w tekście lektury fragmentów nawiązujących do wylosowanego przez daną grupę hobby Julka, zaznaczanie karteczkami odpowiednich miejsc w książce. Zaprezentowanie efektów pracy przez przedstawicieli każdej grupy poprzez odczytanie kilku zdań.

- Praca indywidualna – napisanie w zeszycie do j. polskiego w kilkuzdaniowej odpowiedzi na pytanie : ***Czy jestem podobny/podobna do Julka ?*** (w odniesieniu do zainteresowań) Wzbogacenie zdań ilustracją według własnego pomysłu. Odczytanie prac przez chętne dzieci.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**

- Praca zespołowa polegająca na wykonaniu notatki o Julianie Tuwimie w postaci mapy myśli.
Przygotowanie przez nauczyciela dużego arkusza szarego papieru z napisem **Julian Tuwim** w centralnym punkcie. Uzupełnianie przez dzieci mapy myśli poprzez wpisywanie kolorowymi pisakami najważniejszych informacji związanych z życiem, zabawami i zainteresowaniami poety.

Kompetencje: Kreatywność, Krytyczne myślenie, Komunikacja, Kooperacja

3. Podsumowanie zajęć :

- Krótka prezentacja multimedialna postaci i głównych dzieł **Leonarda da Vinci**, człowieka epoki renesansu, który w swoim życiu odznaczał się wielką ciekawością świata i różnorodnymi zainteresowaniami.
- Wypowiadanie się przez dzieci na temat Juliana Tuwima, bohatera przeczytanej i omówionej w klasie lektury, w formie uzupełniania niedokończonego zdania.
Losowanie przez każde dziecko numeru pytania za pomocą kostki do gry :
 1. Podobało mi się u Julka to, że
 2. Rozśmieszyło mnie to, gdy Julek
 3. Dowiedziałem/dowiedziałam się, że Julian Tuwim
 4. Julek pokazał mi.....
 5. Julian Tuwim odznaczał się
 6. Uważam, że Julek

Kompetencje: Komunikacja, Krytyczne myślenie, Kreatywność

- 4. **Zakończenie zajęć :** podziękowanie przez nauczyciela uczniom za zaangażowanie podczas zajęć, za aktywność i współpracę, której widocznym efektem jest mapa myśli prezentująca Juliana Tuwima.

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Armii Krajowej
w Bielsku-Białej**